

Asperger och hög begåvning

Det är erkänt svårt att skilja mellan vissa drag som hör till Asperger/autism-spektrat och de som kan vara ett resultat av hög (avvikande) begåvning, eftersom det delvis rör sig om liknande drag. Högbegåvade barn utan Asperger kan uppvisa vad som ser ut som "nedsatt förmåga" till social interaktion där det egentligen handlar om brist på andra som är intresserade av samma typ av social interaktion.

Att fråga sig vid misstanke om hög begåvning

- Hur fungerar barnet socialt tillsammans med erkänt begåvade barn? Har barnet fått chansen till detta? Hur fungerar barnet med andra som delar samma specialintresse?
- Har barnet fungerande relationer, men inte med jämnåriga?
- Hur begränsade är intressena? Har man bytt intresse och hur ofta?
- Läger man märke till detaljer *endast* eller detaljer *också*?
- Finns "kliniskt signifikant nedsättning av funktionsförmågan"?

Asperger-kriterier ¹	Högbegåvning	Hur kan man skilja dem åt?
Oförmåga att etablera kamratrelationer som är adekvata för utvecklingsnivån	Hittar inga likar	Kontextberoende? Vilken är barnets utvecklingsnivå? Hur fungerar barnet ihop med erkänt begåvade barn?
Brist på spontan vilja att dela glädje, intressen eller aktiviteter	Vill dela med sig men jämnåriga har inte samma intressen	Delar med sig med äldre barn eller med vuxna?
Fixering vid stereotypa och begränsade intressen	Kan ha specialintressen som utforskas intensivt	Avvikande intresseområde? "Begränsade"? Byter område ibland (av egen kraft)?
Specifika, oändamålsenliga rutiner eller ritualer	Kan vara detaljmedvetna, föredrar rutiner. Behov av att förstå, skapa struktur/mening.	Oändamålsenliga? Medvetet valda rutiner?
Stereotypa och upprepade motoriska manér	Kan vara rastlösa, ha svårt att bara sitta still	När uppkommer de? Samband med stress?
Fascination inför delar av saker	Kan uppmärksamma detaljer, kan vara perfektionister	Medveten även om helheten? Tar fokus på detaljer över?

¹Från DSM-IV-TR (formuleringarna är ibland något förkortade).

Se också Webb, J. T., Amend, E. R., Webb, N. E., Goerss, J., Beljan, P., Olenchak, F. R. (2004). *Misdiagnosis and dual diagnoses of gifted children and adults: ADHD, Bipolar, Asperger's, Depression and other disorders*. Great Potential Press.